

Raadsbrief ter informatie

Postadres:
Gemeente Almelo
Postbus 5100
7600 GC Almelo

Aan de raad van de gemeente Almelo

Bijlage	Doorkiesnummer	Behandeld door	Datum
		E. Houpst	19 juni 2024

Onderwerp
Jaarverslag Leerplicht 2022 - 2023

Geachte leden van de raad,

Onderwijs is essentieel voor de toekomst van de jeugd. We willen graag dat alle kinderen en jongeren naar school gaan, want daar kunnen ze hun talenten optimaal ontwikkelen en zich voorbereiden op de toekomst. Bij 89% van alle leerplichtige kinderen gaat dat goed, bij 11% is dat (nog) niet vanzelfsprekend en is de inzet van leerplicht nodig.

Ook in het schooljaar 2022-2023 is het gelukt om jongeren terug te leiden naar school en waar dit niet mogelijk bleek te zijn, werd er gezocht naar alternatieven, bijvoorbeeld een onderwijszorgarrangement, dagbesteding, hulpverlening of werk. Soms een combinatie hiervan. Alles was erop gericht om jongeren niet kwijt te raken en te ondersteunen bij het zetten van een passende stap in hun ontwikkeling.

Wij zijn trots op de manier waarop we met elkaar samenwerken; zowel intern als met externe partners zoals het onderwijs en de GGD. Onderwijs en ontwikkeling zijn de bouwstenen voor een mooie toekomst. Daar heeft ieder kind recht op. In het jaarverslag van leerplicht 2022-2023 leest u hier meer over.

Hoogachtend,
Burgemeester en Wethouders van Almelo,
de secretaris, de burgemeester,

J. Dijkstra

M.M. van 't Veld

Jaarverslag

Leerplicht schooljaar 2022-2023

Inhoudsopgave

Voorwoord wethouder Eugène van Mierlo	3
Inleiding.....	4
1. Leerplicht.....	5
2. Onderwijs.....	7
3. Leidraden.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
4. Vrijstellingen.....	9
5. Verzuim	11
6. Preventie	15
7. Vooruitblik Leerplicht.....	16
8. Lijst met afkortingen.....	17

Voorwoord wethouder Eugène van Mierlo

Voor u ligt het jaarverslag Leerplicht van het schooljaar 2022-2023.

Onderwijs is essentieel voor de toekomst van de jeugd. We willen graag dat alle kinderen en jongeren naar school gaan, want daar kunnen ze hun talenten optimaal ontwikkelen en zich voorbereiden op de toekomst. Bij 89% van alle leerplichtige kinderen gaat dat goed, bij 11% is dat (nog) niet vanzelfsprekend en is de inzet van leerplicht nodig.

Ook in dit schooljaar is het gelukt om jongeren terug te leiden naar school en waar dit niet mogelijk bleek te zijn, werd er gezocht naar alternatieven, bijvoorbeeld een onderwijszorgarrangement, dagbesteding, hulpverlening of werk. Soms een combinatie hiervan. Alles was erop gericht om jongeren niet kwijt te raken en te ondersteunen bij het zetten van een passende stap in hun ontwikkeling.

Wij zijn trots op de manier waarop we met elkaar samenwerken. Onderwijs en ontwikkeling zijn de bouwstenen voor een mooie toekomst. Daar heeft ieder kind recht op.

Eugène van Mierlo
wethouder Onderwijs
gemeente Almelo

Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag Leerplicht van het schooljaar 2022-2023.

De gemeentelijke taken voor leerplicht worden uitgevoerd door de medewerkers van het team Leerplicht. Zonder diploma's is het lastig om je talenten in het leven te kunnen inzetten en om werk te vinden en te behouden. Daarom vinden we het belangrijk dat alle kinderen en jongeren hun startkwalificatie behalen. Leerplicht en Doorstroompunt (voorheen RMC) waarborgen het leer- en ontwikkelrecht van de 5 tot 23 jarigen in onze gemeente.

Het doel van leerplicht is nog meer verbinding met scholen en andere netwerkpartners zoals wijkteams, Avedan, Jeugdgezondheidszorg (JGZ) en politie te maken zodat er meer verzuim boven water komt, sneller en meer contact met de hulpverlening komt, vrijwillige hulpverlening ingezet wordt en maatwerk geleverd wordt. Het gaat (ook) om meer preventieve inzet door deelname aan school ondersteuning teams (SOT's), multi disciplinair overleg (MDO), verzuimspreekuren en leerplicht is een vraagbaak voor ouders en scholen. Het omlaag krijgen van de verzuimmeldingen is geen doel op zich. De schoolaanwezigheid moet omhoog. Het is belangrijk dat scholen leerplicht weten te vinden en verzuim blijven melden. Waar school niet volledig haalbaar is, zoeken we naar een passend alternatief.

Het schooljaar 2022-2023 was een enerverend, bijzonder maar ook zwaar jaar. De impact van corona is nog steeds voelbaar. De problematiek van jongeren die bij leerplicht bekend zijn, is verergerd en er komen steeds meer jongere kinderen in beeld bij leerplicht. We zien een toename van verzuimmeldingen. In het jaarverslag leest u hier meer over.

1. Leerplicht

Algemeen

De Leerplichtwet geldt voor iedereen die in Nederland woonachtig is. Ouders, voogden of verzorgers hebben de verplichting ervoor te zorgen dat kinderen vanaf 5 jaar staan ingeschreven als leerling bij een school en de school regelmatig bezoeken. De Leerplichtwet is de leidraad van het leerplichtwerk en het kader van het lokale beleid. Hierin staan de regels beschreven waaraan ouders/verzorgers, leerplichtigen, schooldirecteuren en gemeenten zich dienen te houden.

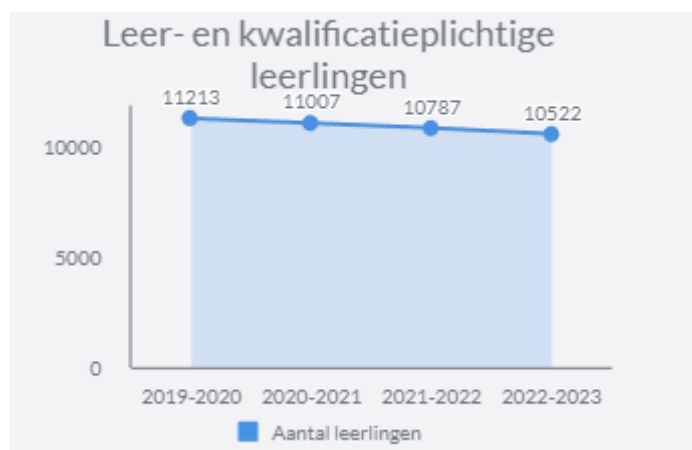
Doel leerplicht

De leerplichtwet heeft als doel dat jongeren zo goed mogelijk worden toegerust met kennis en vaardigheden zodat zij zelfstandig een plek op de arbeidsmarkt kunnen verwerven en in staat zijn om zelfstandig en zo volwaardig mogelijk in de samenleving te participeren. Een diploma helpt hierbij en biedt meer mogelijkheden voor de toekomst. De Leerplichtwet ziet erop toe dat jongeren gebruik maken van het recht op onderwijs, maar ook dat ze verplicht zijn om van dit recht gebruik te maken.

Taken leerplichtambtenaar

De taken van de leerplichtambtenaar zijn divers:

- Wettelijke taken. De leerplichtambtenaar pakt verzuimmeldingen op die door de school worden gedaan, geeft vrijstellingen af na onderzoek en controleert of alle leerlingen zonder vrijstelling op een school staan ingeschreven.
- Maatschappelijke zorgtaak. De leerplichtambtenaar heeft een ondersteunende, begeleidende of verwijzende rol. De leerplichtambtenaar heeft regelmatig met zorggezinzen te maken. Schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten hebben dikwijls een onderliggende oorzaak (problemen in de thuissituatie, gezondheidsproblemen, financiële problemen). Rondom "zorggezinzen" wordt regelmatig een MDO georganiseerd, waarbij leerplicht in samenwerking met betrokken partijen de problematiek op meerdere leefgebieden inventariseert. Door deze integrale aanpak en het opstellen van een Plan van Aanpak streven zij ernaar deze jongeren zo goed mogelijk te ondersteunen en "binnen boord te houden". De samenwerking met het Doorstroompunt voor het borgen van de doorlopende lijn is hierin erg belangrijk.
- Daarnaast ligt het accent op de preventieve taak: gericht op het voorkomen van verzuim. Zoals bijvoorbeeld met het houden van spreekuren. Ook de relatie tussen de leerplichtambtenaar en de school is van groot belang om schoolverzuim te voorkomen of snel aan te pakken.
- De repressieve taak: ouders en/of jongeren vanaf 12 jaar oproepen voor gesprek, waarschuwen, verwijzing naar Halt of het opmaken van een proces verbaal bij ongeoorloofd schoolverzuim.
- Relatiebeheer om de contacten met het onderwijs en partners zoals JGZ te onderhouden en die zorgen voor korte lijnen.

2. Onderwijs

Scholen in de gemeente Almelo

Aantal scholen en leerlingen per 19 november 2022, verdeeld naar schoolsoort		Aantal scholen	Aantal leerlingen ¹
Basisonderwijs (PO)	Het basisonderwijs is bestemd voor leerlingen van 4 tot en met 12 jaar.	31	5429
Speciaal Basisonderwijs (SBO)	Leerlingen die meer hulp nodig hebben met leren en opvoeding dan in het basisonderwijs kan worden geboden, kunnen naar het speciaal basisonderwijs. Dit valt ook onder het primair onderwijs.	1	212
Voortgezet Onderwijs (VO)	Het voortgezet onderwijs is het reguliere onderwijs dat leerlingen na afronding van het basisonderwijs volgen. Leerlingen vanaf ongeveer 12 jaar gaan naar de middelbare school. Het voortgezet onderwijs duurt 4, 5 of 6 jaar, afhankelijk van welk niveau voortgezet onderwijs de leerling volgt.	9	5288
(Voortgezet) Speciaal Onderwijs (V)SO)	Scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs zijn er voor leerlingen die lichamelijk of verstandelijk beperkt zijn en voor leerlingen die kampen met psychische- of gedragsproblematiek. Deze leerlingen krijgen in het (voortgezet) speciaal onderwijs meer aandacht en ondersteuning dan in het reguliere onderwijs.	8	1265
Praktijkonderwijs (PRO)	Praktijkonderwijs is een vorm van voortgezet onderwijs bestemd voor leerlingen met een leerachterstand. De school besteedt vooral aandacht aan praktische vakken en vaardigheden. Het praktijkonderwijs in Almelo biedt sommige leerlingen een studierichting PRO-VMBO of PRO-ROC.	1	157
Middelbaar Beroeps Onderwijs (MBO)	MBO staat voor middelbaar beroepsonderwijs. Het MBO leidt leerlingen op om een bepaald beroep uit te oefenen.	2	2651

¹ Het gaat hier niet uitsluitend om Almelo'se jongeren. Niet alle leerlingen zijn woonachtig in Almelo. Een aantal scholen heeft een (sub)regionale functie.

3. Leidraden

In Almelo wordt er gewerkt met een aantal landelijke en regionale methoden.

Methodische Aanpak Schoolverzuim²

Leerplicht werkt volgens de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS). De MAS is in 2017 samen met Halt, het Openbaar Ministerie, de Raad voor de Kinderbescherming en Ingrado (de vereniging voor leerplicht en Doorstroompunten) ontwikkeld om (langdurige) schoolverzuim te voorkomen. Een eenduidige aanpak en duidelijkheid over wie wat doet in welke fase helpt verzuim te voorkomen. De MAS beschrijft in een stappenplan vier routes bij meldingen van ongeoorloofd verzuim: vrijwillige jeugdhulp, HALT-straft, dwang in civielrechtelijk of dwang in strafrechtelijk kader. Bij verzuim met achterliggende problematiek staat de inzet van jeugdhulp centraal.

De leerplichtambtenaar:

- Vervult de schakelrol voor gecoördineerde en optimale inzet van alle betrokken ketenpartners.
- Neemt het initiatief voor een adequaat vervolg op de verzuimmeldingen. Dit gebeurt in overleg met de ketenpartners en vanuit ieders verantwoordelijkheid.
- Start een onderzoek bij het constateren van gemeld verzuim en monitort het vervolg.

Regionaal plan De Twentse Belofte 2020-2024³

In Twente werken scholen, gemeenten en zorgaanbieders samen om jongeren een beter perspectief op een hoopvolle toekomst te bieden. De Twentse Belofte is er om overzicht te houden op die samenwerking. Om de inspanningen op elkaar af te stemmen en mooie nieuwe initiatieven in gang te zetten. Dit hebben gemeenten en onderwijsinstellingen verwerkt in een nieuwe Twentse Belofte. Om zoveel mogelijk jongeren die het nodig hebben nog beter te ondersteunen op weg naar een mooie toekomst. In Twente hebben we ervoor gekozen onze doelgroep uit te breiden tot 27 jaar.

Er zijn 3 dossiers: onderwijs, zorg en arbeidsmarkt. Er wordt met de Twentse Belofte nog meer ingezet op risicogroepen, het begeleiden van uitgevallen jongeren en het intensiever begeleiden en volgen van jongeren die uit een bepaald schooltype komen. Er wordt behouden wat werkt en ontwikkeld waar nodig. Zo kunnen jongeren gericht ondersteund worden. Een gezamenlijke aanpak van 12- zou wenselijk zijn; de verzuimcijfers (in ieder geval van Almelo) laten zien dat er een toename van verzuim en problematiek is bij basisschoolleerlingen.

Met deze Rijksopdracht is Twente, en dus ook Almelo, volop aan de slag. In Almelo zijn onderwijs, zorg en arbeidsmarkt bij verschillende adviseurs belegd; goede afstemming is van groot belang om van de Twentse Belofte een succes te maken. In concreto gaat het bij leerplicht om:

² www.ingrado.nl

³ www.twentsebelofte.nl

- Thuiszitterstafel (TZT): De TZT richt zich op het ontwikkelen van een regionale aanpak voor thuiszitters. Met als doel het realiseren, op de kortst mogelijke termijn, van een doorbraak in de stagnatie waardoor de jongere weer onderwijs volgt of, als dit niet mogelijk is, een passend traject dat gericht is op zijn persoonlijke ontwikkeling. Bij de thuiszitters tafel zijn het samenwerkingsverband (scholen) en de gemeente (de wijkcoach en de leerplichtambtenaar) betrokken. Er wordt samen met ouders en jongeren naar een passende oplossing gezocht.
- Schoolaanwezigheid. Twentebreed is de focus verplaatst van schoolverzuim naar schoolaanwezigheid. Deze positieve benadering zorgt ervoor dat er breder gekeken wordt naar het verzuim en de betrokken partijen sneller samenwerken om de schoolaanwezigheid op school, klas en individueel niveau te verhogen. De werkwijze voor scholen, JGZ en de leerplichtambtenaren staat beschreven in de “Regionale kaart Schoolaanwezigheid in Twente”⁴.
- Forza. Jeugdbescherming Overijssel biedt Forza trajecten aan. De leerplichtambtenaar in Almelo kan ervoor kiezen een Forza traject in te zetten. Dit zijn trajecten van 3 maanden jeugdreclassering om een procesverbaal te voorkomen. Een voorwaarde is dat er geen sprake is van complexe problematiek op meerdere leefgebieden.
- Vroegsignalering. Het overleg Vroegsignalering is een initiatief van de gemeente Almelo met als doel kwetsbare jongeren tussen de 12 en 23 jaar vroeg in beeld te krijgen en te voorkomen dat zij afglijden naar criminaliteit. Met diverse (lokale) jeugdpartners is gestart met het vroegsignaleringsoverleg. Er wordt gekeken naar hoe de verbinding gemaakt en behouden kan worden. Hoe signalen geduid kunnen worden en geconstateerd kan worden of er sprake is van een toename van zorgen op basis van gesignaleerd gedrag. Wat kan er gedaan worden met die ontvangen signalen van jongeren en hoe daar het beste opvolging aan gegeven kan worden. Hiervoor worden preventieve en reactieve interventies ingezet. Naar verwachting zal er rond de zomer van 2024 in iedere gemeente een werkwijze rondom vroegsignalering plaats vinden.

4. Vrijstellingen

Vrijstelling van de inschrijvingsplicht

Leerplichtige kinderen moeten ingeschreven staan op een school. In een aantal gevallen kunnen ouders/verzorgers vrijstelling van deze inschrijvingsplicht aanvragen. Vaak gaat het om leerlingen die om lichamelijke en/of psychische redenen niet in staat zijn onderwijs te volgen of een school in het buitenland bezoeken. In onderstaande tabel staan het aantal vrijstellingen vermeld in Almelo.

⁴ [Schoolaanwezigheidskaart \(twentebelofte.nl\)](https://www.twentebelofte.nl)

In schooljaar 2022-2023 hadden 47 kinderen een vrijstelling. Het schooljaar 2021-2022 waren in totaal 35 kinderen vrijgesteld van onderwijs. Er zijn verschillende soorten vrijstellingen.

Art. 3 a Leerplichtwet (LPW):

Voor jongeren vanaf 14 jaar is er de vervangende leerplicht. Deze is bedoeld voor jongeren die geen volledige dag naar school kunnen. Via een combinatie van school en dagbesteding bereiden leerlingen zich voor om uiteindelijk weer volledig naar school te gaan. Afgelopen schooljaren is deze vrijstelling niet afgegeven.

Art. 3 b LPW:

Bij een aanvraag op grond van artikel 3b LPW (vervangende leerplicht laatste schooljaar leerplicht), kan het college van B&W toestaan om de inschrijving van de jongere op een school te laten vervangen door een inschrijving als een mbo-student of vavo-student. De aanvraag moet voorzien zijn van een begeleidingsprogramma van de jongere, waarin een beschrijving is opgenomen van de onderwijs- en vormingsdoelen, waaronder algemeen vormend onderwijs en de wijze waarom de lichte arbeid zal worden verricht. Het begeleidingsprogramma wordt opgesteld door de instelling. Het schooljaar 2022-2023 is er 1 leerling geweest die op grond van artikel 3b LPW een vrijstelling heeft gekregen. In het schooljaar 2021-2022 was dit ook 1 leerling.

Art 5 onder a LPW:

Het gaat om kinderen die vrijgesteld worden op basis van lichamelijke of psychische gronden. Het Samenwerkingsverband, de instelling zoals een medisch kinderdagverblijf en een (onafhankelijke) arts zijn betrokken bij de beoordeling. Schooljaar 2022-2023 waren het 33 leerlingen die op grond van artikel 5 a een vrijstelling hebben gekregen. Het schooljaar 2021-2022 waren dit 29 leerlingen.

Art 5 onder b LPW:

Het gaat om kinderen waarvan ouders kunnen aangeven dat zij bedenkingen hebben tegen alle richtingen van onderwijs bij hun in de buurt. Deze ouders geven thuisonderwijs. Dit onderwijs wordt niet gecontroleerd. Op advies van Ingrado (branchevereniging leerplicht en Doorstroompunt) vraagt de leerplichtambtenaar meer informatie op bij een aanvraag op grond van art. 5 onder b LPW. Echter hebben ouders de keuze om alleen het minimale te verstrekken dat nodig is voor de vrijstelling. Landelijk is dit onder de aandacht, ook omdat de groep leerlingen met deze vrijstelling steeds groter wordt. Het aantal vrijstellingen ging van 3 in schooljaar 2021-2022 naar 9 vrijstellingen in schooljaar 2022-2023.

Art 5 onder c LPW:

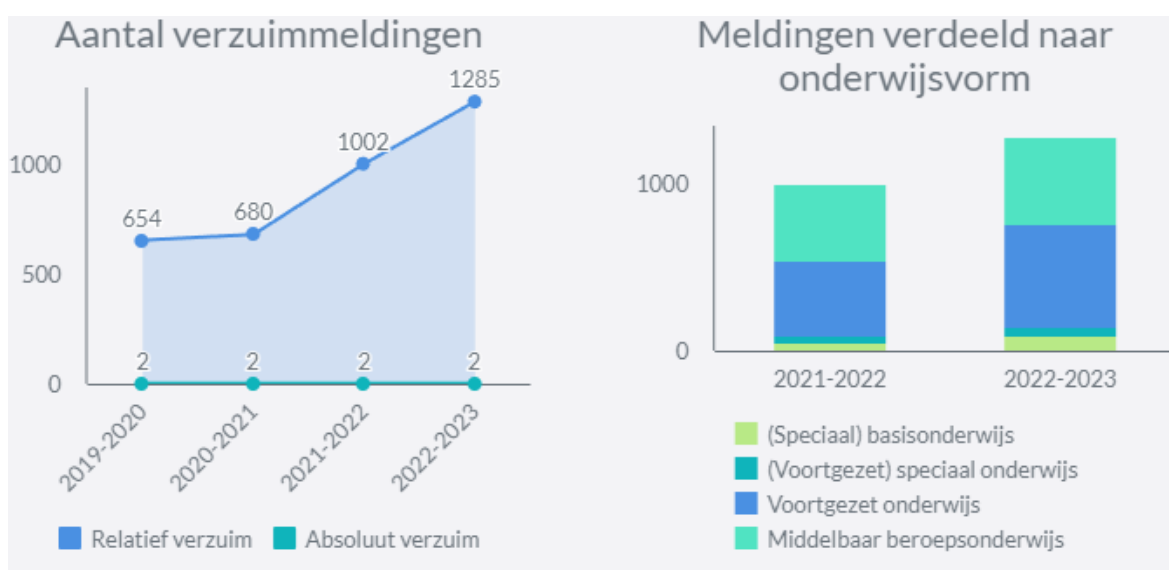
kinderen die in het buitenland onderwijs volgen. Ouders moeten aantonen dat hun kind(eren) daar ingeschreven staat/staan. Het aantal vrijstellingen ging van 2 in schooljaar 2021-2022 naar 1 in schooljaar 2022-2023.

Artikel 15 LPW:

Het college van B&W kan op grond van bijzondere omstandigheden vrijstelling verlenen van de inschrijvingsplicht van kwalificatieplichtigen, als aangetoond kan worden dat de jongere op andere wijze voldoende onderwijs geniet. Het betreft hier bijvoorbeeld jongeren die kunnen gaan werken en intern een bedrijfsopleiding volgen dat leidt naar een startkwalificatie. Het schooljaar 2022-2023 waren er 4 vrijstellingen en het schooljaar 2021-2022 was het er 1.

5. Verzuim⁵

De leerplichtambtenaar wordt door scholen en/of ouders ingeschakeld wanneer er sprake is van (vermoedelijk) ongeoorloofd schoolverzuim of voor het bemiddelen in verschillende (conflict) situaties. Leerplicht probeert samen met betrokken ketenpartners tot een passende oplossing te komen dat leidt tot geregeld schoolbezoek van het kind.

Absoluut verzuim

Bij absoluut verzuim gaat het om kinderen die niet bij een school staan ingeschreven. Als een leerling niet op een school ingeschreven staat wordt er een brief naar huis gestuurd. Bij geen reactie wordt dit na twee weken herhaald. Pas als er dan nog geen opheldering is over de inschrijving, of al eerder blijkt dat ouders het kind niet willen inschrijven, wordt er een absoluut verzuimmelding aangemaakt. Vervolgens worden ouders uitgenodigd of wordt er een huisbezoek afgelegd. Het schooljaar 2021-2022 en schooljaar 2022-2023 kregen we bij Leerplicht 2 meldingen van absoluut verzuim. Gemiddeld genomen duurt dit verzuim 4 weken.

⁵ De cijfers van het schooljaar 2022-2023 zijn een combinatie van DUO meldingen en handmatig ingevoerde meldingen, omdat dit schooljaar nog niet alle scholen de preventieve verzuimmeldingen via DUO deed.

Relatief verzuim

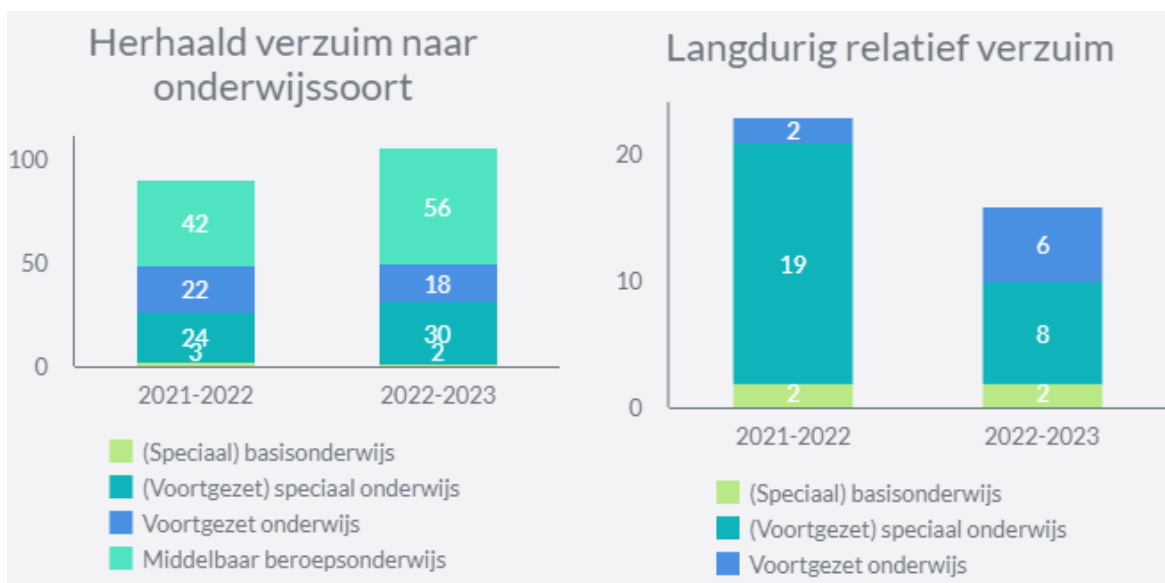
Relatief verzuim is 16 uur ongeoorloofd verzuim binnen 4 weken. Bij signaal verzuim en preventieve meldingen wordt er ook gemeld voordat er sprake is van 16 uur ongeoorloofd verzuim is binnen 4 weken.

In het schooljaar 2022-2023 werd 1285 keer melding gemaakt van relatief verzuim, in het schooljaar 2021-2023 werd er 1002 keer gemeld. Er zijn 1944 gesprekken gevoerd door leerplicht met verzuimende leerlingen (vanaf 12 jaar) en hun ouders. Met sommige leerlingen zijn meerdere gesprekken geweest. Er werd 10 keer een proces verbaal opgemaakt voor relatief verzuim, het jaar ervoor 16 keer. Leerplicht maakt alleen proces-verbaal op als de andere routes van de MAS (vrijwillige jeugdhulp, Halt-straf of dwang in civielrechtelijk kader) niet wenselijk of niet haalbaar zijn.

Het aantal meldingen is toegenomen. Problemen zijn complexer geworden: verslavingsproblematiek, problematiek in thuissituatie en psychische problemen. Sommige verzuimmeldingen kunnen na 1 gesprek worden afgesloten, bij andere meldingen is de leerplichtambtenaar een half jaar betrokken. Vanuit het po is ook een stijging te zien. Het lijkt dat ouders worstelen met opvoedvragen. Daarnaast zijn er wachtlijsten bij de wijkteams en instellingen zoals jeugdgeestelijke gezondheidszorg (JGGZ). Dat zijn belemmerende factoren om een leerling snel naar school te krijgen. In het schooljaar 2022-2023 is aan 5 leerlingen het Forzatraject aangeboden en doorlopen.

Luxe verzuim

Hierbij gaat het om op vakantie gaan buiten de schoolvakanties zonder toestemming van de schooldirectie of zonder toestemming van leerplicht als het gaat om meer dan 10 schooldagen verlof. Het gaat om enkele meldingen per jaar, maar het exacte aantal is niet uit ons systeem te halen omdat het samengevoegd is met de relatief verzuim meldingen. De verwachting is dat met het nieuwe systeem deze aantallen wel helder worden.

Herhaald verzuim

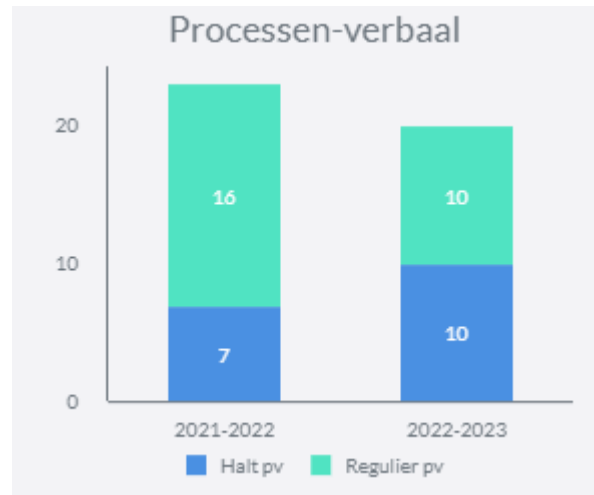
Bij herhaalverzuim gaat het om leerlingen die meerdere malen zijn gemeld bij leerplicht. In het schooljaar 2022-2023 kwam dit 106 keer voor. Het schooljaar 2021-2022 91 keer.

Langdurig relatief verzuim

Het gaat hierbij om verzuim van langer dan 4 weken. Deze leerlingen worden zowel door school als door de leerplichtambtenaar bij het Samenwerkingsverband van de scholen gemeld. In 2022-2023 was dit bij 16 leerlingen het geval, in 2021-2022 waren het 23 leerlingen. Ook wordt voor deze leerlingen regelmatig de Thuiszitterstafel ingezet. In 2022-2023 waren er 3 leerlingen langer dan 3 maanden niet naar school gegaan, het schooljaar 2021-2022 4.

Handhaving leerplichtwet

In het uiterste geval kan de leerplichtambtenaar een proces-verbaal (pv) opleggen. Er zijn 2 soorten: een HALT pv en een regulier pv.

Halt

In het schooljaar 2022-2023 is in 7 situaties van relatief verzuim een jongere verwezen naar Halt, in het schooljaar 2021-2022 was dit 10 keer. Bij veel meldingen was een waarschuwing de meest passende maatregel. Ook was er vaker geen maatregel nodig en werd in samenwerking met wijkcoaches en andere partners gezocht naar passende ondersteuning of hulp voor leerling en/of ouders.

Proces-verbaal

Leerplicht heeft de mogelijkheid om interventies in te zetten als de routes van de MAS (vrijwillige jeugdhulp, Halt-straft of dwang in civielrechtelijk kader) niet wenselijk of niet haalbaar zijn. Er kan dan een proces-verbaal (pv) opgemaakt worden. Dit is een strafrechtelijke maatregel. In het schooljaar 2022-2023 zijn er 10 pv's opgemaakt, in het schooljaar 2021-2022 waren het er 16.

Door de inzet van MAS worden er minder pv's opgemaakt. De methodisch aanpak richt zich meer op hulp voor jongeren dan strafrechtelijke aanpak omdat het om minderjarigen gaat. Er zijn wachtlijsten bij de hulpverlening, daardoor kunnen jongeren minder snel geholpen worden. Een pv is een uiterste middel als niets anders werkt. Als een pv opgemaakt wordt, duurt het een paar maanden voordat de leerling en diens ouders op de zitting bij de rechtbank moeten komen. De rechtbank kan o.a. een taakstraf of jeugdreclassering opleggen.

Bijzondere doelgroep: anderstaligen

In Almelo hebben we een azc met ook een grote groep leerplichtige Oekraïners. De meeste kinderen gaan naar het Palet of de ISK in Almelo. Oekraïense leerlingen hebben bijzondere rechten voor verlof wat handhaving uitdagend maakt. Er zijn bijzondere rechten, die niet voor de andere anderstaligen gelden, vanwege de hoop dat de oorlog daar snel over zou zijn. Trauma's werken ook door op de schoolgang van alle leerlingen. Hierdoor is extra maatwerk nodig. Er wordt veel met tolken gewerkt.

6. Preventie

De leerplichtambtenaar zet waar mogelijk in op het voorkomen van schoolverzuim. Hieronder zijn een aantal preventieve activiteiten van de leerplichtambtenaar uitgelicht.

Primair (Speciaal) Onderwijs (P(S)O)

Inzetten op schoolaanwezigheid

Zoals eerder beschreven is de focus op schoolaanwezigheid de visie die regionaal wordt gedeeld. Hierin moeten nog veel professionals worden opgeleid en begeleid. Waar dit nog niet voldoende is kunnen de leerplichtambtenaren worden geraadpleegd over hoe te handelen. Tevens sluit de leerplichtambtenaar aan bij overleggen waar het thema schoolaanwezigheid centraal staat.

Aansluiten bij schoolondersteuningsteam (SOT)

Het SOT draagt zorg voor het coördineren van de ondersteuning van leerlingen die passend onderwijs nodig hebben. De leerplichtambtenaar sluit aan bij overleggen van het SOT als er sprake is van verminderde schoolaanwezigheid/schoolverzuim. Ook ander ketenpartners als GGD, Avedan en het samenwerkingsverband van de scholen sluiten hier bij aan.

Afstemming met directeuren en intern begeleiders

Wat is de juiste aanpak bij verzuim en hoe zit het ook alweer met verlofaanvragen? De leerplichtambtenaar beantwoordt deze vragen van de scholen en trekt zo nodig samen hierin op.

Bemiddelen bij conflictsituaties

Als een conflict tussen ouders en/of leerling en de school hoog oploopt is er een risico dat een leerling hierdoor verzuimt. Er kunnen conflicten ontstaan over bijv. schoolkeuze en doorverwijzing naar het speciaal onderwijs. De leerplichtambtenaar kan hierin bemiddelen als er een risico is op, of al sprake is van, schoolverzuim.

Relatiebeheer

Relatiebeheer draagt ook bij aan preventie door de goede contacten en korte lijnen met scholen.

Voortgezet (Speciaal) Onderwijs (V(S)O)

Inzetten op schoolaanwezigheid

Ook op het V(S)O is schoolaanwezigheid een belangrijk thema. Waar let je op als school en welke aanpak zet je op? De medewerkers van V(S)O scholen hebben bijna allemaal een training op dit gebied gevolgd. Toch blijft het puzzelen welke interventie wanneer nodig is. De leerplichtambtenaar ondersteunt de school hierbij waar nodig.

Spreekuren op school

Leerlingen vanaf 12 jaar zijn zelf (mede) verantwoordelijk voor het schoolverzuim. Waar op de basisschool voornamelijk met ouders wordt gesproken, wordt op het V(S)O ook gesproken met de leerling zelf. Idealiter is het eerste contact met de leerplichtambtenaar op het spreekuur op school. Er is dan nog sprake van

beginnend verzuim. De inzet van het spreekuur is om te inventariseren of de leerling hulp o.i.d. nodig heeft om het verzuim te stoppen of dat het met een waarschuwing kan worden afgedaan. Ook wordt er uitleg gegeven over wat er kan gebeuren als het verzuim toch aanhoudt. Ouders mogen hierbij aansluiten en krijgen een brief met de afspraken die zijn gemaakt.

Aansluiten bij schoolondersteuningsteam

Op het V(S)O is er elke 6 weken een SOT overleg. Hierbij sluit de leerplichtambtenaar, samen met politie, Avedan en GGD aan. Er is een agenda met leerlingen die worden besproken (met toestemming van ouders) met als doel een gezamenlijke strategie om de leerling goed onderwijs te kunnen laten volgen. Soms is er hulp nodig in de thuissituatie en soms een verwijzing naar bijvoorbeeld Halt. Deze overleggen worden als effectief ervaren omdat je zo samen met de ketenpartners de leerling het beste maatwerk kunt bieden.

Afstemming met teamleiders en ondersteuningcoördinatoren

Met sommige voortgezet (speciaal) onderwijs V(S)O scholen is er dagelijks contact om af te stemmen over de leerlingen. De leerplichtambtenaren staan de V(S)O scholen bij in het juist registreren en handelen bij verzuim en het vergroten van de schoolaanwezigheid.

Bemiddelen bij conflictsituaties

Net zoals op het primair (speciaal) onderwijs P(S)O kunnen conflicten tussen school, ouders en leerlingen leiden tot schoolverzuim en zelfs schooluitval. Soms is een telefoontje van de leerplichtambtenaar met uitleg over de wetgeving al voldoende om het conflict op te lossen en soms is er een overleg met betrokken partijen voor nodig.

Relatiebeheer

Relatiebeheer draagt ook bij aan preventie door de goede contacten en korte lijnen met het onderwijs.

7. Vooruitblik Leerplicht

Samenwerking met netwerkpartners

Voor de leerplichtambtenaar is de samenwerking met netwerkpartners noodzakelijk. Leerlingen die vastlopen op school hebben regelmatig ondersteuning nodig om weer in het schoolritme te komen. Samen met netwerkpartners zoals de wijkcoach, Avedan en de GGD kunnen oorzaken van het verzuim worden aangepakt. Dit schooljaar is gestart met een bijeenkomst met deze partijen. Deze bijeenkomst ging over de samenwerking. Hierin is altijd nog ruimte voor verbetering. 'Wie heeft welke rol?' en 'wie heeft de regie?' zijn vragen waar we ook in de nabije toekomst elkaar scherp op moeten houden.

Schoolaanwezigheid

Hierboven werd het al genoemd. De verandering van afwezigheid op school naar het hebben over schoolaanwezigheid. Huidig schooljaar worden weer meer scholen getraind om met schoolaanwezigheid aan de slag te gaan. Team leerplicht zal

hierbij voor de scholen een belangrijke ondersteunende partij zijn zodat we samen de schoolaanwezigheid kunnen verhogen.

Anderstaligen

In Almelo is een azc en de kinderen die daar wonen, gaan naar de internationale schakelklas (ISK) om de Nederlandse taal te leren. Zodra hun taalniveau hoog genoeg is, stromen zij door naar het reguliere onderwijs. Bij deze groep is sprake van hoog verzuim.

Gezien de toename in het aantal meldingen van Oekraïense leerlingen, en de specifieke aanpak van deze doelgroep, is er behoefte aan een regionale leerplichtambtenaar die zich hier mee bezig houdt. De verwachting is dat deze in het huidige schooljaar zal gaan starten.

Hoogbegaafdheid

Hoogbegaafdheid in combinatie met schoolverzuim komt de afgelopen jaren veel voor. Door het samenwerkingsverband van het PO en VO worden trainingen gegeven aan netwerkpartners. Ook de leerplichtambtenaren sluiten hier regelmatig bij aan. Deze trainingen helpen om meer zicht te krijgen op de problematiek bij hoogbegaafden maar vooral het samen bedenken van oplossingen voor deze leerlingen. Hopelijk zal hierdoor het schoolverzuim van deze leerlingen de komende tijd afnemen.

Ons team

Team Leerplicht heeft de afgelopen periode veel nieuwe collega's mogen verwelkomen. Deze collega's moeten worden ingewerkt en opgeleid. Een aantal collega's volgt de vakopleiding leerplicht of gaat dit doen. Er is 1 buitengewoon opsporingsambtenaar (BOA) in domein 3 (onderwijs). Deze BOA is bevoegd om Haltverwijzingen en de processen verbaal op te maken. Momenteel is er 1 BOA in het team en 1 in opleiding, uitbreiding hiervan is wenselijk. Ook omdat het aantal PV's op dit moment toeneemt.

In het schooljaar 2023-2024 wordt een nieuw registratiesysteem ingezet. Dit systeem gaat helpen bij efficiëntere administratie zodat handmatige tellingen niet meer nodig zijn.

8. Lijst met afkortingen

BOA	Buitengewoon opsporingsambtenaar
ISK	Internationale schakelklas
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
JGGZ	Jeugdgeestelijke gezondheidszorg
LPW	Leerplichtwet
MAS	Methodische Aanpak Schoolverzuim
MDO	Multi disciplinair overleg
P(S)O	Primair (speciaal) onderwijs
PV	Proces-verbaal
SOT	Schoolondersteuningsteam
TZT	Thuiszitterstafel
V(S)O	Voortgezet (speciaal) onderwijs